

Marts 2020

Unge med autisme og overgangen til et selvstændigt liv
Litteraturkortlægning - notat

**VIDEN
VELFÆRD**
DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Indholdsfortegnelse

1	Indledning.....	1
1.1	Baggrund og formål	1
2	Søgetermer og -strategi	2
2.1	Facetter og søgetermer	2
2.2	Afgrænsning.....	5
2.3	Databaser og grå litteratur	6
2.4	In- og eksklusionskriterier	7
3	De udvalgte studier.....	9
3.1	Studio G Post-School Transition Programme.....	9
3.2	SUCCESS	10
3.3	SCI-Labour program	10
3.4	Familiecentreret indsats med fokus på overgang	11
3.5	Trainees via Specialisterne	11
3.6	Peer-baseret Mentor ordning	11
3.7	McGill Transition Support Program	12
3.8	COMPASS	12
3.9	SEARCH.....	12
3.10	Opsamling.....	13
4	Opsamling.....	14
5	Referencer.....	16
6	Bilag	17

1 Indledning

1.1 Baggrund og formål

Det skønnes, at 1 pct. af den danske befolkning har en autismespektrumforstyrrelse. Andelen er voksende, og særligt i forhold til børn og unge ses en stor stigning i andelen, der har autismespektrumforstyrrelser (autisme). Fx ses en fordobling af 15-årige med autisme siden 2010¹. Målgruppen med autisme er meget bred – fra forholdsvis ressourcestærke personer til personer med svær funktionsnedsættelse – med det tilfælles, at de har udfordringer med socialt samspil, social kommunikation og social forestillingsevne.

To nye undersøgelser viser, at kommunerne oplever udfordringer med stigningen i antallet af borgere med kognitive funktionsnedsættelser bl.a. autisme og herunder udfordringer i arbejdet med borgere i målgruppen. Kommunerne peger desuden på, at de mangler virksomme indsatser til udvikling af sociale mestringskompetencer hos borgere i målgruppen, og at de har udfordringer med at tilvejebringe viden og kompetence til at iværksætte virksomme indsatser til målgruppen.²

Socialstyrelsens projekt – Unge med autisme og overgangen til et selvstændigt liv – har netop til formål at identificere, udvikle og pilotteste indsatser, der skaber gode overgange til voksenlivet for unge med autisme. Målet er, at indsatserne viser tilstrækkelig lovende resultater efter modningsfasen, så de derfra kan overgå til systematisk afprøvning.

Projektets første fase – screeningsfasen – skal identificere 2-3 indsatser, som lever op til kravene for at overgå til modningsfasen. Det vil sige indsatser, som både vurderes at være fagligt velbegrundede, realistiske i afprøvning og drift samt efterspurgt blandt kommunerne.

Som grundlag for identifikation af indsatser gennemføres i screeningsfasen tre forskellige kortlægninger:

- Kortlægning af målgruppen
- Kortlægning af praksis i kommunerne
- Kortlægning af forskning

De tre kortlægninger er gennemført i foråret 2019 og afrapporteres i særskilte notater.

Dette notat omfatter resultaterne af den indledende systematiske forskningskortlægning. Formålet med kortlægningen er at skabe viden om, hvilke evidensbaserede indsatser og metoder, der findes på feltet, og hvilke der indeholder virksomme elementer, der kan støtte unge med autisme i overgangen til voksenlivet. Kortlægningen skal – sammen med de to andre kortlægninger (PwC & VIVE, 2019a; 2019b) – danne grundlaget for arbejdet med at udvælge og konstruere de indsatser, der skal modnes. Forskningskortlægningen er udført af Pernille Skovbo Rasmussen, Nichlas Permin Berger og Mette Lausten, alle fra VIVE.

Vi præsenterer først de søgestrategiske overvejelser, samt de in- og eksklusionskriterier, der ligger til grund for resultatet, hvorefter de udvalgte studier beskrives.

¹ Psykiatrifonden, 2018.

² VIVE 2018, Kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på voksensocialområdet og VIVE 2019, Kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på børne- og ungeområdet.

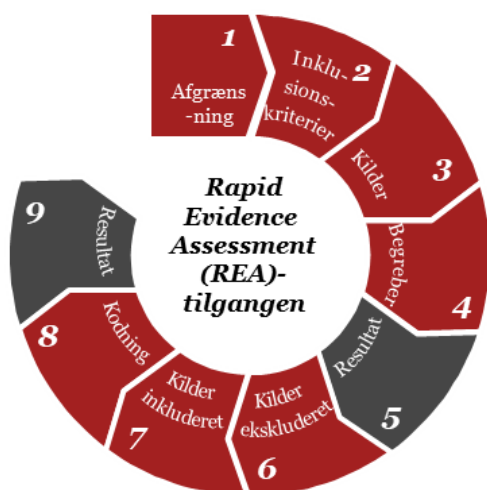
2 Søgetermer og -strategi

Formålet med denne systematiske litteraturkortlægning har været at give et overblik over eksisterende videnskabelig viden om virkningsfulde sociale eller mestringsrettede metoder og indsatser, som kan støtte unge med autisme i et selvstændigt og meningsgivende voksenliv. Derved får vi grundlaget for at besvare litteraturkortlægningens forsknings-spørgsmål, som lyder:

Hvilke virkningsfulde sociale eller mestringsrettede metoder og indsatser findes til at støtte unge med autismespektrumforstyrrelse i overgangen til et selvstændigt og meningsgivende voksenliv, og hvad kendetegner disse indsatser og metoder?

Den systematiske litteraturkortlægning er gennemført på baggrund af Rapid Evidence Assessment (REA) tilgangen (jf. figur 1 nedenfor) med fokus på dokumenterede virksomme indsatser og beskrevne metoder (Thomas, Newman & Oliver, 2013).

Figur 1. Den anvendte REA-tilgang.

REA-tilgangen er udviklet med henblik på at indhente eksisterende dokumentation med afsæt i sociale indsatser (Thomas, Newman & Oliver, 2013). Systematikken i de ni faser, jf. figur 1, sikrer, at litteraturkortlægningen også omfatter grå litteratur. Den systematiske litteraturkortlægning anvender således en bred tilgang til forskningsoversigter, hvor både videnskabelige og ikke-videnskabelige studier, lige så vel som kvalitative og kvantitative studier, inkluderes. Dermed indgår både videnskabelige og fagfællebedømte studier og såkaldt grå litteratur dvs. rapporter, udredninger, evalueringer og studier, som ikke er videnskabeligt publiceret.

2.1 Facetter og søgetermer

En systematisk litteraturkortlægning er baseret på udvalgte kombinationer af det, vi ofte kalder 'facetter'. Facetter afspejler aspekter af litteraturkortlægningens formål eller emne og udgør grupperinger af emneord. Én facet kan eksempelvis indeholde emneord, der beskriver den valgte målgruppe, eller emneord, der angiver de typer af studier, man er interesseret i.

På basis af forskningsspørgsmålet er litteraturkortlægningen bygget op omkring disse tre centrale facetter:

1. **Indsats:** sociale eller mestringsrettede metoder og sociale indsatser, som kan støtte unge med autisme i et selvstændigt og meningsgivende voksenliv
2. **Målgruppe:** Unge med autisme, og eventuelt samtidig udviklingshæmning i mild grad, i alderen 16-30 år, som har behov for støtte i overgangen til et selvstændigt og meningsgivende voksenliv.
3. **Proces / "outcome":** Overgang til voksenlivet

Der er søgt i publikationers titel, abstract og kontrollerede emneord fra hver database med årstalsafgrænsning for publicering mellem 2008-2019. Søgestrategien er designet således, at en publikation kun er taget i betragtning som relevant, hvis den indeholder aspekter fra alle tre facetter.

For hver af facetterne blev der identificeret en række emneord på baggrund af en indledende pilotsøgning med henblik på at bestemme centrale søgetermer, der fungerer på tværs af fagdiscipliner på området. De valgte søgeafgrænsninger fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Facetter, emneord og søgestreng (her med ex på engelske søgeord)

Facetter	Emneord		
Indsats: Sociale eller mestringsrettede metoder og sociale indsatser, som kan støtte unge med autisme i et selvstændigt og meningsgivende voksenliv	Konkrete emneord findes for hver database. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> • Aid • Approach • Assessment • Care • Coping • Function • Help Intervention • Treatment • Method </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> • Parent/family education • Prevention • Programme • Residential support • Support (at home) • Staff education • Staff interaction • (Housing) assistance </td> </tr> </table>	<ul style="list-style-type: none"> • Aid • Approach • Assessment • Care • Coping • Function • Help Intervention • Treatment • Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Parent/family education • Prevention • Programme • Residential support • Support (at home) • Staff education • Staff interaction • (Housing) assistance
<ul style="list-style-type: none"> • Aid • Approach • Assessment • Care • Coping • Function • Help Intervention • Treatment • Method 	<ul style="list-style-type: none"> • Parent/family education • Prevention • Programme • Residential support • Support (at home) • Staff education • Staff interaction • (Housing) assistance 		
Målgruppe: Unge med autisme i alderen 16-30 år, som har behov for støtte i overgangen til et selvstændigt og meningsgivende voksenliv	Konkrete emneord findes for hver database. <ul style="list-style-type: none"> • ASD / ASF • Asperger syndrome • Autism • Autism spectrum disability • Autism spectrum disorder • Autistic • Developmental disability • Development disorder • Pervasive development disorder 		
Proces / "outcome": Overgang til voksenlivet	Konkrete emneord findes for hver database. <ul style="list-style-type: none"> • Empowerment • Home living skills • Independent living skills • Coping skills • Problem solving skills • Organisational skills • Social skills • Transition 		

De udvalgte facetter er kendetegnet ved en høj grad af diversitet, hvad angår emneord på tværs af discipliner. Som en konsekvens heraf valgte vi alene at anvende generelle emneord for at undgå at frasortere potentielt relevante publikationer på baggrund af alt for specifikt definerede emneord. Samtlige emneord blev oversat til henholdsvis dansk, norsk og svensk og benyttet ved søgning i de nordiske databaser og på hjemmesider, som anvender disse sprog.

I tabel 2 viser vi, hvordan vi afsøger med de samme ord på forskellige sprog, og neden for tabellen er beskrevet, hvordan vi er gået til værks inden for hver facet.

Tabel 2 Søgetermer på forskellige sprog – til både databaser og hjemmesider

Tema	Facetter	Engelske emneord	Danske emneord	Svenske emneord	Norske emneord
Indsats	Metoder/indsatser, som kan støtte unge med autisme i et selvstændigt og meningsgivende liv	<ul style="list-style-type: none"> • Aid • Assessment • Assistance • Care • Coping • Function • Help • Home living skills • Housing assistance • Housing support • Intervention • Method • Parent education • Prevention • Programme • (Residential) support • Staff education • Staff interaction • Support (at home) • Treatment 	<ul style="list-style-type: none"> • Assistance • Behandling • Bostøtte • Foranstaltning • Forebyggelse • Funktion • Håndtering • Indsats • Intervention • Kompensationsmuligheder • Metode • Redskab • Relation • Sociale færdigheder, kompetencer, evner eller social læring, socialt samspil • Støtte • Træning 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandling • Stöd (i eget boende) • Förebyggande • Handtering • Insats • Intervention • Metod • Verktyg • Utbildning • Sociala färdigheter • kompetens 	<ul style="list-style-type: none"> • Behandling • Bostøtte • Forebygging • Forståelse • Funksjon • Håndtering • Intervensjon • Støtte • Tiltak • Metode • Verktøy • Støtte • Trening • Sosiale ferdigheter • Kompetanser
Målgruppe	Unge med autisme, 16-30 år, som har behov for støtte i overgangen til et selvstændigt voksenliv.	<ul style="list-style-type: none"> • ASD • Asperger syndrome • Autism/Autistic • Autism spectrum disabilities • Autism spectrum disorder • Developmental disability 	<ul style="list-style-type: none"> • ASF • Aspergers syndrom • Autisme • Autisme-spektrumforstyrrelse • Autistisk • Udviklingsforstyrrelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Asperger syndrom • AST • Autism • Autismspektrumtilstand • Autistisk 	<ul style="list-style-type: none"> • ASD • ASF • Asperger syndrom • Autism • Autismspekterforstyrrelser • Autistic
Proces / "outcome"	Overgang til voksenlivet	Home living skills Independent living skills Transition Empowerment	<ul style="list-style-type: none"> • Transition • Overgang • Selvstændig • Voksenliv • Empowerment 	<ul style="list-style-type: none"> • Övergång • Oberoende • Vuxenliv • Empowerment 	<ul style="list-style-type: none"> • Transition • Overgang • Uafhængig • Voksen alder

Indsats – facet 1: Hvad angår emneord for 'sociale eller mestringsrettede metoder og indsatser for unge med autisme', inkluderede vi bredt en række emneord, der er rettet mod intervention og fagprofessionelles praksis og håndtering med ord som fx 'support', 'care' og 'prevention', men også housing assistance (bostøtte). Begreberne 'function' og 'environment' indfanger aspekter vedrørende den professionelles funktion samt sikrer, at

perspektivet på overgangsproblematikken ikke alene betragtes som et individuelt anliggende, men derimod et anliggende som opstår og finder sted i samspil med den unges omgivelser.

Målgruppe – facet 2: I den engelsksprogede forskningslitteratur, som kortlægningen blandt andet har rettet sig mod, er der forskellige betegnelser for termen 'autismespektrum forstyrrelse'. Med henblik på at sikre at vi ikke frasorterer relevante målgrupper i literatursøgningen, indgår forskellige engelsksprogede betegnelser som 'autism spectrum disorder', 'autism spectrum disabilities', 'asperger syndrome', 'autistic' og 'developmental disability' i søgestrategien. En indledende pilotsøgning fandt mange søgehits, som vedrører medicinske studier, hvorfor det viste sig nødvendigt at afgrænse søgningen til 'ikke-medicinske studier', som eksklusionskriterium.

Proces / "outcome" - facet 3: handler om det, indsatsen skal kunne, nemlig at bidrage til at støtte overgangen til en selvstændig voksentilværelse. Her dukkede der løbende betegnelser op, som relaterer sig til emneord som overgang og transition osv. fra ung til voksen, emneord som derved gradvist blev udbygget og kvalificerede søgningen vedrørende denne facet.

Boform: Målgruppen kan både bo hjemme hos deres forældre, i bofællesskaber eller i egen bolig. 'Boform' blev anvendt som et relevanskriterium i den efterfølgende screening af de fundne publikationer, dvs. at 'boform' i udgangspunktet ikke udgjorde et afgrænsende aspekt af selve søgningen, men blev anvendt i relevansvurderingen af litteraturen i screeningsprocessen, hvor forskerne vurderede publikationerne.

Typer af studier: Vi inkluderede empiriske videnskabelige studier, dvs. følgende typer af materialer: videnskabelige artikler, forsknings- og analytiske rapporter fra nationale og internationale videnscentre, ph.d.-afhandlinger og myndighedsudgivelser. Primært er søgt videnskabelige studier fra Danmark, Sverige og Norge samt internationale engelsksprogede videnskabelige studier. Screeningen efter virksomme indsatser inkluderede studier med de fleste forskningsdesign:

- Forsøg med kontrolgruppe
- Før-efter studier
- Kohorte-studier
- RCT
- Studier med kvalitativt design
- Studier med tværmotodisk design
- Systematiske reviews og meta-reviews

2.2 Afgrænsning

Litteraturstudiet er afgrænset til at søge efter materiale fra 2008 og frem til primo 2019, ligesom søgningen er afgrænset til at søge litteratur om indsatser til unge med autisme. Litteraturen afgrænses til materialer udgivet på engelsk, dansk, norsk og svensk. Desuden er alene artikler med tilgængelige abstracts inkluderet for at kunne vurdere artiklernes relevans for pågældende rapport.

2.3 Databaser og grå litteratur

Søgestrategien er anvendt i en række internationale forskningsdatabaser og på hjemmesider, der indeholder de fagspecifikke emnefelter, som litteraturkortlægningen omhandler. Selve søgningen er foretaget med en blanding af basernes emneord og søgning i titel, abstract og evt. fritext med egne søgeord. Der trunkeres, hvor det er muligt³.

Søgeresultaterne overføres til en referencedatabase (i dette tilfælde Mendeley), hvor dubletter løbende frasorteres og de bedst beskrevne referencer bevares. Tabel 3 indeholder listen over de forskningsdatabaser og hjemmesider, der er inkluderet i søgningen.

Tabel 3. Oversigt over databaser og hjemmesider i søgningen.

Type	Navn
Internationale databaser	<ul style="list-style-type: none">• Sociological Abstracts + Social Services Abstract• SocIndex• Academic Search Premier• PsycInfo• ERIC• PubMed• Cinahl• Cochrane Library• Campbell Library
Nordiske nationale databaser	<ul style="list-style-type: none">• Netpunkt/DanBib (danske biblioteksbarer)• ORIA/BibSys (norske biblioteksbarer)• LIBRIS (svenske biblioteksbarer)
Nordiske, nationale forskningsdatabaser	<ul style="list-style-type: none">• Den Danske Forskningsbase• SwePub (SE)• SweMed (SE)• NORA (NO)
Hjemmesider til afsøgning af "grå litteratur"	<ul style="list-style-type: none">• Center for Autisme, Danmark (DK)• Landsforeningen Autisme (DK)• Socialstyrelsen (DK)• VIVE.dk• https://robusthed.dk/ (DK)• Socialstyrelsen (SE)• Autism- och Aspergerförbundet (SE)• Autismeforeningen (NO)• Helsetilsynet (NO)• Autism Empowerment (Canada)• Autism Speaks (US)• INSAR. International Society for Autism Research (US)• National Autistic Society (UK)• NICE. National Institute for Health and Clinical Excellence (UK)

³ Trunkering betyder i litteratursøgning, at der søges på dele af ord, hvor tegnene '**' eller '?' kan erstatte et eller flere bogstaver i ordet (eksempelvis søger trunkeringen behavio* på ordene behavior, behavioral, behaviour, behavioural på en gang).

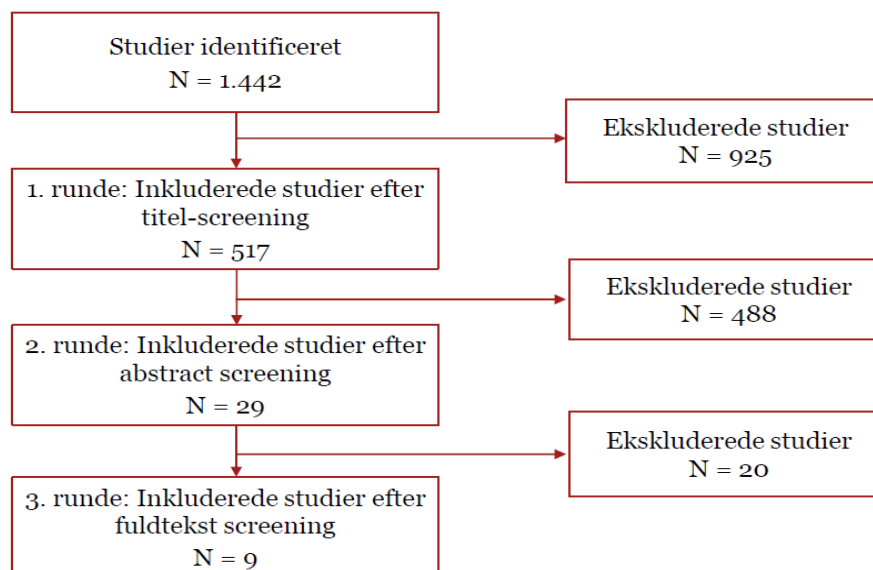
2.4 In- og eksklusionskriterier

Litteraturkortlægningen har forløbet over flere faser:

1. En første fase som rummede en søgning af relevante studier i alle relevante databaser og hjemmesider
2. En anden fase som indebar en vurdering af studierne relevans i forhold til in- og eksklusionskriterier (jf. tabel 4 nedenfor), først baseret på titel, dernæst på abstracts og siden på fuldtekst gennemlæsning.
3. En tredje fase som gik ud på en systematisk vurdering af studierne indhold og metodiske kvalitet.

Figur 2 illustrerer hvordan den oprindelige søgning identificerede 1.442 studier ud fra de valgte søgekriterier, og at der allerede efter første fase (1.runde) blev ekskluderet 925 studier. Denne ekskludering i første fase blev foretaget på baggrund af gennemlæsning af titler. Det fremgik eksempelvis af titlen på et givent studie, at studiet omfattede mindreårige børn med autisme og deres overgang til førskole, eller at studiet omhandlede en historisk analyse af udviklingen i antallet af unge med autisme i ikke-vestlige lande.

Figur 2. Processen i litteratur-screeningen.

De 517 tilbageværende studier efter titel-screening, blev yderligere gennemgået for screening af abstracts. Herved kunne yderligere 488 studier ekskluderes, fordi det ved læsning af abstracts fremgik, at et eller flere eksklusionskriterier optrådte i abstractet (se eksklusionskriterier i Tabel 4). Eksempelvis kunne det fremgå af abstractet, at et givent studie udelukkende omfattede børn, eller omfattede en intervention målrettet håndtering af forældres stress, når man har et barn eller en ung med autisme, hvorfor det blev ekskluderet.

Der blev også ekskluderet studier som viste sig at være bacheloropgaver eller afrapporteringer uden en egentlig intervention og empirisk studier heraf.

De 29 tilbageværende studier blev nærlæst og medførte 9 inkluderede studier, som i forskellig grad lever op til inklusionskriterierne. De 20 studier, som blev ekskluderet ved 3.fase (3.runde), blev som de forrige ekskluderede studier ofte udelukket fordi de rummede den begrænsning at omhandle en indsats til at støtte forældrenes egen håndtering af stress eller forældres oplevelse af og tilfredshed med en given foranstaltning målrettet dem selv som forældre. Andre studier blev ekskluderet, fordi der var tale om en mere teoretisk funderet diskussion omkring udfordringerne ved at skulle overgå til et voksenliv som ung med autisme, eller fordi der var tale om et pilotstudie med afsæt i kun to cases.

Tabel 4. Overblik over in- og eksklusionskriterierne.

	Inklusionskriterier	Eksklusionskriterier
Indsats	Sociale eller mestringsrettede metoder og sociale indsatser, som kan støtte unge med autisme i et selvstændigt og meningsgivende voksenliv	Indsatser målrettet andre end de unge, fx deres forældre eller fagpersoner omkring dem.
Målgruppe	Unge med autisme i alderen 16-30 år, som har behov for støtte i overgangen til et selvstændigt og meningsgivende voksenliv. De unge kan både bo hjemme hos deres forældre, i bofællesskaber eller i egen bolig, ligesom de kan være i uddannelse, i beskæftigelse eller ingen af delene.	Studier, som undersøger indsatser, der er udviklet til personer under 16 år, og/eller som må formodes ikke at være overførbare eller anvendelige i forhold til personer over 16 år
Outcomes	Overgang til voksenlivet	Begrænsede studier med lille generaliserbarhed og lav dokumenteret effekt
Studieform	Kvantitative, kvalitative, grå litteratur, engelsksproget og nordisk litteratur	Medicinske studier, pilotstudier, uafsluttede studier og studier, som ikke har været i peer-review, herunder master- og bachelor opgaver og andre studieopgaver. Ikke-vestlig forskning (dvs. uden for Europa, Nordamerika og New Zealand og Australien)

3 De udvalgte studier

Problemstillingen, som litteraturkortlægningen har fokus på, savner forskningsmæssig og praksisrelateret opmærksomhed, hvilket også er baggrunden for projektet. Forventningerne til resultaterne af litteraturkortlægningen var derfor ikke en bred vifte af velafprøvede og virksomme indsatser til at afhjælpe udfordringer i overgangen til voksenlivet for målgruppen. Ikke desto mindre gav litteraturkortlægningen et brugbart afsæt for det videre arbejde, idet 9 studier levede op til inklusionskriterierne.

De 9 udvalgte indsatser er kodet vha. et standard kodeskema (se skemaet i bilaget, s. 17) og listet i tabel 5. Derudover præsenteres de enkelte studier nærmere nedenfor i hvert sit afsnit. Hvert enkelt studie er kort beskrevet med hensyn til indsatstype, målgruppe, metode, effekt, implementering og økonomi.

Tabel 5. De 9 udvalgte indsatser med nummer, navn og forfattere på artiklen.

Indsatsnummer	Indsatsens navn og artiklens forfattere
1	Studio G Post-School Transition Programme Ashburner, Bobir & van Dooren (2018)
2	SUCCESS Baker-Ericzén m.fl. (2018)
3	SCI-Labour Program Bonete, Calero & Fernández-Parra (2015)
4	Familiecentreret indsats med fokus på overgang Hagner m.fl. (2012)
5	Trainees via Specialisterne Hedley m.fl. (2018)
6	Peer-baseret Mentor ordning McCarville (2013)
7	McGill Transition Support Program Nadig m.fl. (2018)
8	COMPASS Ruble m.fl. (2013)
9	SEARCH Wehman m.fl. (2017)

3.1 Studio G Post-School Transition Programme

Denne indsats er rettet mod forbedring af livsmestring for 17-21-årige via mentor-ordning (se Ashburner, Bobir & van Dooren, 2018). Unge med autisme arbejder sammen med en mentor på at gennemføre små, selvstyrede og selvvalgte mål/projekter, hvor det overordnede formål er, at de unge begynder på videregående uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Programmet evalueres ud fra mentors noter og kvalitative semistrukturerede interviews med unge, mentorer og forældre. Studio G består af to 3-timers sessioner om ugen i et 10-ugers forløb, der gentages fire gange inden for et år. I studiet faldt outcome-målene i to temaer: (1) psykosociale mål og (2) lærings- og udviklingsmål.

Konklusionen i artiklen er, at der umiddelbart er positive resultater af Studio G programmet, hvor de unge oplevede en betydelig psykosocial udvikling. Alle interviewede, dvs. unge, mentorer og forældre, udtrykte stor tilfredshed med programmet, selvom udviklingen for de unge blev beskrevet som langsom men dog reel. Artiklen præsenterer intet omkring implementering, kvantitativt målbare effekter eller økonomi.

3.2 SUCCESS

SUCCESS (akronym for **S**upported Employment, **C**omprehensive Cognitive Enhancement, and **S**ocial **S**kills) er en manual- og gruppebaseret indsats til at forbedre livsmestring i form af træning af kognitiv og sociale færdigheder (se Baker-Ericzén m.fl., 2018).

Indsatsen er afprøvet med 18-29-årige unge med autisme og er konstrueret som en overbygning til støttet beskæftigelse eller et jobtræningsprogram. Indsatsen består af 25 sessioner af 1½ time om ugen over seks måneder. I alt er 13 sessioner målrettet kognitiv udvikling og 12 sessioner målrettet sociale færdigheder. De unge får udleveret en arbejdsbog med beskrivelse af sessionerne, opgaver til hver gang og plads til noter.

Resultater fra pilotprojektet af SUCCESS-programmet er positive, hvilket tyder på, at SUCCESS kan være en virkningsfuld indsats, som kan implementeres inden for eksisterende rammer. Der findes flere artikler, der beskriver facilitator-manual og arbejdsbogen for de unge. SUCCESS er ved at blive testet i større skala og som RCT. Artiklen præsenterer intet omkring implementering eller økonomi.

3.3 SCI-Labour program

SCI-Labour programmet⁴ er et spansk-udviklet manualbaseret 10-ugers program med ugentlige sessioner af 75 minutter for grupper med 4-6 personer med Asperger syndrom (se Bonete, Calero & Fernández-Parra, 2015). Deltagerne i det beskrevne studie var mellem 16 og 29 år med normal begavelse. Ved brug af sekventiel træning i kognitive og metakognitive processer fokuserer programmet på den interpersonelle problemløsningsproces ved at arbejde på én fase under hver session. Indsatsen indeholder to hjemmeopgaver efter hver session og havde fokus på 'Social problem-solving training and workplace adaptation', dvs. træning af livsmestring og jobtræning.

Indsatsen er evalueret vha. før- og eftermålinger med validerede måleredskaber og viser god til moderat effekt. Artiklen præsenterer intet omkring implementering eller økonomi.

⁴ SCI er akronym for "Programa de Solución de Conflictos Interpersonales", der er navnet på dette spanskudviklede program.

3.4 Familiecentreret indsats med fokus på overgang

Denne indsats med fokus på overgangen for unge studerende er en tre-komponent familiecentreret og gruppebaseret indsats for unge med autisme, der er i gang med en ungdomsuddannelse (se Hagner m.fl., 2012). Indsatsen har fokus på transitions-planlægning, empowerment og uddannelse i overgangen og omfatter tre forskellige komponenter: (a) gruppebaseret træning af forældre i bl.a. personlig planlægning, så de kan støtte de unge i overgangen, (b) gruppebaseret træning til de unge i personlig planlægning og (c) opfølgende assistance en-til-en over 4-6 måneder omkring karriereudvikling og -planlægning og implementering af dette. Indsatsen er rettet mod 16-19-årige unge med autisme og grupperne består af max. 8 unge.

Indsatsen er evalueret vha. et RCT-design med før- og eftermålinger med validerede måleredskaber og viser positive effekter. Artiklen præsenterer intet omkring implementering eller økonomi.

3.5 Trainees via Specialisterne

Indsatsen foregår som et 3-årigt trainee-program via Specialisterne. Specialisterne er en bruger- og pårørende-udviklet organisation, som arbejder internationalt for, at mennesker med autisme integreres i samfundet (se Hedley m.fl., 2018). Specialisterne har alle selv en baggrund med autisme og uddannes til at hjælpe andre unge med autisme til bedre livsmestring. Specialisterne udvælger blandt andet unge med autisme, på baggrund af deres parathed til jobtræning, til at indgå i virksomhedspraktikker og jobtræningsforløb. Studiet her omhandler et 3-årigt jobtræningsforløb i Australien, men er i øvrigt ikke særlig velbeskrevet hvad angår selve indsatsen og outcome-mål.

Det konkluderes, at indsatsen viser positiv udvikling hos de unge. Artiklen præsenterer intet omkring implementering eller økonomi.

3.6 Peer-baseret Mentor ordning

Indsatsen er en peer-baseret mentorordning, der omfatter en række længerevarende indsatser/støtte til unge med autisme i form af en mentor, som kan fungere som 'social oversætter', og som kan opmuntre den unge, dele succeser, være en rollemodel, være en god ven og hjælpe med praktiske anliggender og sociale evner (se McCarville, 2013).

Indsatsen er afprøvet med syv unge 15-24-årige med autisme og normal begavelse. Deltagerne viser forbedring hvad angår 'daily living skills', at klare sig selv, samt forbedring hvad angår sociale evner. Mentorerne modtager holdundervisning og supervision omkring deres rolle som mentor.

Et af resultaterne fra studiet viser, at individuel tilpasning af mentor rollen er en nødvendig del af indsatsen, og at matching mellem mentor og ung kan være afgørende for den unges resultat. Indsatsen er beskrevet meget overfladisk i en ph.d.-afhandling, hvor analyse af implementering og økonomi ikke er en del af beskrivelsen.

3.7 McGill Transition Support Program

McGill Transition Support Program er en 10-ugers indsats for 18-29-årige unge med autisme og normal begavelse. Indsatsen har fokus på at forbedre livsmestring og på at træne kognitive og sociale færdigheder (se Nadig m.fl., 2018). Programmet består af fem moduler inden for tre domæner: kommunikation, selvbestemmelse og samarbejde. Programmet gennemføres som gruppeforløb med 4-6 deltagere som mødes ugentligt i op til 15 sessioner af 2 timers varighed. Indsatsen er baseret på gruppens behov, og i nærværende studie blev 9 af i alt 15 mulige moduler valgt. Derudover afholdtes en 10. session som en form for opsamling og festlig afslutning, 'en wrap-up fejring'.

Indsatsen er evalueret vha. et RCT-design med før- og eftermålinger med validerede måleredskaber baseret på svar fra både de unge og deres forældre. Både deltagere og forældre vurderede, at de unge havde forbedret sig inden for de tre domæner. Positiv udvikling blev målt/dokumenteret på 1. og 2. mål (angående selvbestemmelse og livskvalitet), mens en neutral udvikling blev målt på 3. mål (social problemløsning). Artiklen præsenterer intet omkring implementering eller økonomi.

3.8 COMPASS

COMPASS (akronym for **C**ollaborative **M**odel for **P**romoting **C**ompetence and **S**uccess) er oprindeligt en indsats til 3-8-årige børn, testet og valideret med positive resultater. Den oprindelige COMPASS indsats er manualbaseret og velbeskrevet med detaljeret protokol, og omfatter bl.a. 3-timers session med forældreinddragelse, og inddragelse af lærerteam mv. (se evt. Ruble m.fl., 2013).

I dette studie udvikles og afprøves en tilpasset version til unge med autisme i overgangen til voksenliv, bl.a. ift. overgang fra ungdomsuddannelse (se Ruble m.fl., 2019). I studiet spørges til positiv udvikling inden for 'employment, educational outcomes and practical skills, transition, key services, timing, key players, goal setting etc.'. Resultaterne, der hovedsageligt baseres på kvalitative fokusgruppeinterviews, er positive hvad angår 1) tilpasning af COMPASS modellen til unge med fokus på overgang til voksenlivet og 2) tilfredshed blandt alle involverede og læreres vurdering af anvendelighed af programmet til denne målgruppe.

Den tilpassede version af COMPASS er ved at blive testet med et flerårigt RCT-design, hvor foreløbige resultater viser, at kompleksiteten øges betydeligt ved overgangen fra grundskole-setting til ungdomsuddannelse-setting, og at den endelige udgave af COMPASS for unge med fokus på overgang til voksenlivet ikke foreligger endnu.

3.9 SEARCH

SEARCH er oprindeligt et 9-måneders jobtræningskursus for unge udviklingshæmmede, som er i deres sidste år af high school (se Daston, Riehle & Rutkowski, 2012). Jobtræningen består i, at de unge inkluderes i en større virksomhed, fx. et hospital, hvor de er i praktik, og skifter mellem forskellige afdelinger. I dette studie afprøves "SEARCH Plus Autism" (se Wehman m.fl., 2017). Indsatsen SEARCH videreudvikles altså til at være målrettet unge med autisme. Indsatsen tilpasses autisme ved blandt andet øget struktur og

intensitet ved at bruge 'applied behavior analytic' teknikker samt at øge fokus på kommunikationsfærdigheder. Deltagerne får også støttet jobtræning i perioden. En specialist står for applied behavioral analyses for at øge færdighedsudvikling og adfærdshåndtering.

I dette studie blev SEARCH Plus Autism afprøvet med 18-21 årige med autisme og normal begavelse, og evalueringen omfattede standardiseret mål til at vurdere behov for støtte, samt diverse ansættelsesmål: hvor blev de unge med autisme ansat/hvor var de i praktikforløb, hvor mange timer, og til hvilken løn. Ved 1-års-follow-up var 87 pct. af de unge i SEARCH Plus Autism fortsat ansat, sammenlignet med 12 pct. i kontrolgruppen, som ikke havde været omfattet af indsatsen, men som var i ordinære praktikker eller beskæftigelse ved baseline. Fagprofessionelle på skole, job coaches mv. gennemfører projektet. Artiklen beskriver ikke nærmere, hvordan implementering er foregået eller kontrolleret.

3.10 Opsamling

Tabel 6 viser en samlet oversigt ift. praksis, indsatsstype, målgruppe og oprindelsesland.

Tabel 6. Overblik over de 9 udvalgte studier hvad angår indhold, form, geografi mv.

Type	Fordeling (antal i parentes)	Indsatsnummer (svarer til nummeret i tabel 5)
Praksis	Livsmestring (7) Jobtræning (4) Forældretræning (2)	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 3, 4, 5, 9 4, 8
Indsatsstype	Mentorordning (2) Gruppebaseret træning (7)	1, 6 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9
Indsatsbeskrivelse	Beskrevet (5) Ikke beskrevet (4)	2, 3, 4, 7, 9 1, 5, 6, 8
Målgruppens alder	De yngste (3) Hele aldersgruppen (4) Ikke velbeskrevet (2)	1, 4, 6, 9 2, 3, 7 5, 8
Antal personer	Under 12 personer (5) Flere end 25 personer (4)	1, 2, 5, 6, 8 3, 4, 7, 9
Lande	USA (5) Australien (2) Canada (1) Spanien (1)	2, 4, 6, 8, 9 1, 5 7 3
Publiceret	2019 (1) 2018 (4) 2017 (1) Ældre (3)	8 1, 2, 5, 7 9 3, 4, 6
Virkning	Dokumenteret effekt (5) Ikke dokumenteret effekt (4)	2, 3, 4, 7, 9 1, 5, 6, 8
Implementering	Lettere beskrevet (3) Dårligt beskrevet (6)	2, 6, 7 1, 3, 4, 5, 8, 9
Overførbarhed	Ja (5) Måske (4)	1, 3, 4, 5, 7 2, 6, 8, 9

4 Opsamling

Dette notat omfatter resultaterne af den indledende systematiske forskningskortlægning i Socialstyrelsens projekt: Unge med autisme og overgangen til et selvstændigt liv.

Formålet med kortlægningen er at skabe viden om evidensbaserede indsatser og metoder på feltet, og hvilke virksomme elementer, fra de beskrevne indsatser, der kan støtte unge med autisme i overgangen til voksenlivet. De virksomme elementer fra nærværende litteraturkortlægning vil – sammen med de to andre kortlægninger i projektet (PwC & VIVE, 2019a; 2019b) – danne grundlaget for den videre udvikling af de indsatser, der skal modnes.

Der kan udledes flere interessante fokuspunkter fra litteraturkortlægningen angående indsatser til unge med autisme og overgangen til et selvstændigt liv. Screeningen førte hurtigt til et minimalt antal studier, der blev vurderet relevant til yderligere gennemgang. Første gennemgang af de oprindelige 1.442 fund reducerede hurtigt antallet til 29 måske relevante studier. Efter fuldttekst-screening blev antallet af udvalgte studier yderligere reduceret til 9. Vi har derfor i denne litteraturkortlægning beskrevet de studier, der hver især beskriver og evaluerer indsatser til unge med autisme med fokus på overgang til voksenlivet. Dette viser med al tydelighed, at den nærværende problemstilling savner forskningsmæssig og praksisrelateret opmærksomhed.

Alle studier konkluderer, at en god planlægning af overgangen til voksenlivet for unge med autisme kan være af væsentlig betydning for de unges succes med overgangen. Dette peger i retningen af, at indsatsen bør lægges, før de unge er flyttet hjemmefra, og muligvis også før de unge træder ind på arbejdsmarkedet.

Forbedring af sociale færdigheder forventes at kunne hjælpe unge med autisme til bedre at mestre eget liv (Beyer m.fl., 2013). Det er da også kendetegnende for 7 ud af de 9 indsatser, at de i overvejende grad har fokus på livsmestring hos de unge. Derudover er jobtræning også en stor del af 4 af de 9 beskrevne indsatserne, ligesom 2 af indsatserne også inkluderer træning af forældre i at støtte de unge i overgangen, en træning der giver god mening, fordi forældrene er de personer i den unges liv, der kender den unge bedst.

De fleste af indsatserne er overvejende gruppebaserede (7 ud af 9 indsatser), hvor flere af dem suppleres med en-til-en coaching eller assistance, og der bliver løbende fulgt op på mål og planer. Grupperne er hovedsageligt små, således at en gruppeindsats højst inkluderer 8 unge til samlet træning.

To af indsatserne er mentorbaserede, hvor den ene er peer-baseret, således at både mentor og mentee er unge med autisme. Mentorprogrammer indeholder ofte løbende støtte, vejledning og opmuntring til den unge, men fungerer tilsyneladende bedst, hvis indsatsen kan skræddersys til den unge, og hvis indsatsen løber over længere tid. Samtidig skal det sikres, at der er en god relation mellem mentor og mentee, og at der evt. bør foregå en forudgående matching, for at den unge med autisme har gavn af indsatsen.

Fem af de 9 indsatser udspringer af studier fra USA, mens der kun er fundet et enkelt europæisk studie (spansk indsats). Tre af indsatserne dækker kun den yngste del af projektets aldersgruppe, dvs. unge op til 21-års alderen, mens to andre projekter ikke har været specifik omkring alderen, men blot noteret at indsatsen gælder unge voksne med autisme.

Generelt er studierne baseret på målinger på ret få personer, samtidig med at implementeringen af indsatserne, og de økonomiske omkostninger derved, ikke er særligt velbe-

skrevet eller er direkte udeladt i artiklerne. Det kan dog ikke udelukkes, at der findes information om både implementering og økonomiske overvejelser i noget af det materiale, der ligger til grund for artiklerne.

Artiklerne, som ligger til grund for de udvalgte indsats, indeholder ikke en implementeringsplan eller en vejledning, som gør det muligt direkte at overføre indsatserne til en dansk kontekst. Derimod er der i flere af artiklerne beskrevet virksomme elementer, der med fordel kan sættes fokus på, ved en udvikling af en indsats til danske unge med autisme. Her kan blandt andet nævnes

- a) *strukturerede forløb* vha. manualbaserede, strukturerede gruppeforløb, som eksempelvis i indsats 2, SUCCESS i Baker-Ericzén m.fl. (2018), og i indsats 4, den familiecentreret indsats i Hagner m.fl. (2012),
- b) fokus på *træning af sociale færdigheder*, (som eksempelvis i indsats 2, SUCCESS i Baker-Ericzén m.fl. (2018), og i indsats 6, peer-baseret mentorordning i McCarville (2013), og
- c) fokus på *træning af kommunikationsfærdigheder*, som eksempelvis i indsats 7, McGill Transitions Support Program i Nadig m.fl. (2018), og i indsats 9, SEARCH i Wehman m.fl. (2017).

5 Referencer

- Ashburner, J. K., N. I. Bobir & K. van Dooren (2018). Evaluation of an Innovative Interest-Based Post-School Transition Programme for Young People with Autism Spectrum Disorder. *International Journal of Disability, Development and Education*, 65(3), 262-285.
- Baker-Ericzén, M. J., M. A. Fitch, M. Kinnear, M. M. Jenkins, E. W. Twamley, L. Smith, G. Montano, J. Feder, P. J. Crooke, M. G. Winner & J. Leon (2018). Development of the Supported Employment, Comprehensive Cognitive Enhancement, and Social Skills program for adults on the autism spectrum: Results of initial study. *Autism*, 22(1), 6-19.
- Beyer, J., C. H. Kaufman, J. Krag & T. B. Fisker (2013). *Autisme anno 2013 – eksempler på national og international viden*. København: Videnscenter for Handicap. Hjælpermidler og Socialpsykiatri.
- Bonete, S., M. D. Calero & A. Fernández-Parra (2015). Group training in interpersonal problem-solving skills for workplace adaptation of adolescents and adults with Asperger syndrome: A preliminary study. *Autism*, 19(4), 409-420.
- Daston M., J. E. Riehle & S. Rutkowski (2012) *High School Transition that Works! Lessons Learned from Project SEARCH*. Baltimore, MD: Paul H. Brookes Publishing Co.
- Hagner, D., A. Kurtz, H. Cloutier, C. Arakelian, D. L. Brucker & J. May (2012). Outcomes of a family-centered transition process for students with autism spectrum disorders. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 27(1), 42-50.
- Hedley, D., R. Cai, M. Uljarevic, M. Wilmot, J. R. Spoor, A. Richdale & C. Dissanayake (2018). Transition to work: Perspectives from the autism spectrum. *Autism*, 22(5), 528-541.
- Iversen, K., D.C. Jensen, M. Ruge & M. Thau (2018). *Kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på voksensocialområdet*. København: VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Iversen, Thau & Kloppenborg, 2019 Iversen, K., M. Thau & H.S. Kloppenborg (2019). *Kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på børne- og ungeområdet: Kortlægning af området for udsatte børn og unge samt børn og unge med handicap*. København: VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- McCarville, E. (2013). Peer Mentoring Intervention Teaching Adaptive Skills to Individuals with High Functioning Autism Spectrum Disorders. Hofstra University (ph.d. afhandling).
- Nadig, A., T. Flanagan, K. White & S. Bhatnagar (2018). Results of a RCT on a Transition Support Program for Adults with ASD: Effects on Self-Determination and Quality of Life. *Autism Research*, 11(12), 1712-1728.
- PwC & VIVE (2019a). *Unge med autisme og overgangen til et selvstændigt liv. Målgruppekortlægning*. København: PwC og VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- PwC & VIVE (2019b). *Unge med autisme og overgangen til et selvstændigt liv. Kortlægning af praksis*. København: PwC og VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Ruble, L. A., J. H. McGrew, M. D. Toland, N. J. Dalrymple & L. A. Jung (2013). A randomized controlled trial of COMPASS web-based and face-to-face teacher coaching in autism. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 81, 566-572.
- Ruble, L., J. H. McGrew, C. Snell-Rood, M. Adams & H. Kleinert (2019). Adapting COMPASS for youth with ASD to improve transition outcomes using implementation science. *School Psychology Quarterly*, 34(2), 187-200.
- Thomas, J., M. Newman & S. Oliver (2013). Rapid evidence assessments of research to inform social policy: Taking stock and moving forward. *Evidence and Policy*, 9(1), 5-27.
- Wehman, P., C. M. Schall, J. McDonough, C. Graham, V. Brooke, J. E. Riehle, A. Brooke, W. Ham, S. Lau, J. Allen & L. Avellone (2017). Effects of an employer-based intervention on employment outcomes for youth with significant support needs due to autism. *Autism*, 21(3), 276-290.

6 Bilag

Kodeskema for de 9 udvalgte indsatser, der er beskrevet i afsnit 3.1.

Nummer	1	2	3
Forfatter (Årstal)	Ashburner, Bobir & van Dooren, K. (2018)	Baker-Ericzén m.fl. (2018)	Bonete, Calero, & Fernández-Parra (2015)
Antal unge =	11	8	50
Praksis	Livsmestring via mentorordning. Unge med autisme arbejder med udgangspunkt i selvvalgte mål/små-projekter sammen med mentor	Livsmestring - træne kognitive og sociale færdigheder	Livsmestring og jobfokus
Målgruppe	17-21 år 1 forælder	18-29 år Inklusionskriterier: deltager i et uddannelsesprogram, 18+ år, diagnosticeret, flydende på engelsk, ikke udviklingshæmmet	16-29 år med Asperger syndrom Normal begavelse
Indsatsbeskrivelse	Studio G Post-School Transition Programme: Mentormentee self-selected goals. 3 timers møde, 2 gange om ugen i 10 uger, der kan gentages op til 4 gange om året.	SUCCES - manualbaseret og gruppebaseret indsats til at forbedre kognitiv og sociale evner. 25 sessioner af 1,5 time/uge over 6 måneder. 13 møder er målrettet kognitiv udvikling og 12 møder er rettet mod sociale færdigheder. Udleveret arbejdsbog tekst, opgaver og noter.	SCI-Labour program. Manualbaseret. 10 uger med ugentlige sessioner af 75 minutter for grupper med 4 til 6 personer. Deltagerne fik to hjemmeopgaver efter hver session. Social problem-solving training, workplace adaptation
Effekt/outcome	Eftermålinger, kvalitative interviews. Outcome-mål faldt i 2 temaer: psykosociale mål og lærings- og udviklingsmål.	Før og eftermålinger blandt deltagere og 1 forælder. Flere validerede måleinstrumenter (bl.a. D_KEFS, BRIEF-A, SRS-2, SSPA) Forbedrede kognitive og sociale færdigheder. Deltagerne og deres forældre var tilfredse med indsatsen. Beskæftigelsesniveauet steg fra 22 pct. til 56 pct.	Før og eftermålinger blandt deltagere og 1 forælder. 3 mdr. follow-up spørgeskema. Validerede måleredskaber (VABS-S, ESCI og O-AFP, sidste 2 ikke brugt til unge m. Asperger syndrom før). Signifikante forbedringer efter treatment målt vha. ESCI, VABS-S og dele af O-AFP.
Virkning	Positiv udvikling (kval) Ikke dokumenteret	Positiv udvikling (kvant) Dokumenteret	Positiv udvikling (kvant) 42 pct. har 'Good outcome', 44 pct. har 'Fair outcome'. Dokumenteret
Implementering	Ikke beskrevet	Implementeret i et speciallavet uddannelsesprogram om software analyse. Dvs. Indsatsen kræver støttet beskæftigelse eller et træningsprogram at fungere sammen med	Ikke beskrevet
Overførbarhed	Ja	Ja, men stadig kun testet i pilotfasen	Ja

Nummer	4	5	6
Forfatter (Årstal)	Hagner m.fl. (2012)	Hedley m.fl. (2018)	McCarville (2013)
Antal unge =	47	9	7
Praksis	Livsmestring og jobfokus	Jobtræning	livsmestring via mentor-mentee
Målgruppe	16-19 år	Ikke velbeskrevet, kun at de kan klare en 3-årig jobtræning	15-24 år Normal begavelse (min. 70 i testscore) Rekrutteret gennem et autisecenter
Indsatsbeskrivelse	3-komponent familiecentreret indsats i ungdomsudd. mht. transitions-planlægning, empowerment og uddannelse i overgangen: (1) gruppetræning af forældre i personlig planlægning osv. (2) gruppebaseret personlig planlægning, hvor max. 8 unge og deres forældre deltog i struktureret planlægningsproces. (3) Follow-up assistance på personligt plan over 4-6 mdr.	Ikke velbeskrevet hvad der foregår i de tre år hvor trainees (de unge udvalgt af Specialisterne) jobtrænes	Mentor ordning - omfatter en række længerevarende indsatser/støtte over for den unge i form af at være 'social oversætter', at opmuntre den unge, dele succeser, være en rollemodel, være en god ven og hjælpe med praktiske anliggender og sociale evner.
Effekt/outcome	RCT-design med før- og eftermålinger (12 mdr) Effektmålinger på 'future expectations', 'self-determination' (Arc Self-Determination Scale) og 'career decision-making ability' (VDMI-R).	Fokusgruppe-interview. Outcomes/mål: included task-related difficulties, individual factors, social difficulties and distractibility, not managing work-related stress, and being perceived to be too frank. Derudover: Autism Spectrum Quotient, W-ADL.	Standardiserede målinger. Deltagerne viser forbedring hvad angår 'daily living skills' - at klare sig selv. Men ikke forbedring på VABS-Daily Living Skills Domain. Forbedring hvad angår sociale evner - inkl. VABAS socialization domain.
Virkning	Positiv udvikling alle outcome-mål, treatment mod venteliste (kvant) Dokumenteret	Positiv udvikling (kvant) Samlet set positive vurderinger af jobtræningsstøtten Ikke særligt godt dokumenteret	Både positiv og neutral udvikling (kvant) Ikke særligt godt dokumenteret
Implementering	Ikke beskrevet	Ikke beskrevet	Mentorerne modtager holdundervisning og supervision. Individuel tilpasning af mentor rollen er nødvendig. Matching mellem mentor og unge kan være afgørende.
Overførbarhed	Ja	Ja	Ja, dog er indsatsen ikke beskrevet detaljeret nok

Nummer	7	8	9
Forfatter (Årstal)	Nadig m.fl. (2018)	Ruble m.fl. (2019)	Wehman, m.fl. (2017)
Antal unge =	26	4	45
Praksis	Livsmestring - træne kognitive og sociale færdigheder	Livsmestring	Jobtræning
Målgruppe	18-29 år, normal begavelse	Ikke velbeskrevet	18-21 år, normal begavelse
Indsatsbeskrivelse	<p>McGill Transition Support Program. 5 moduler indenfor 3 domæner: kommunikation, selvbestemmelse og samarbejde.</p> <p>Grupper med 4-6 deltagere mødtes til 10 ugentlige sessioner af 2 timer.</p> <p>Baseret på gruppens behov blev 9 af de 15 moduler blev valgt. Det 10. modul var en wrap-up fejring.</p>	<p>COMPASS: Testet indsats til 3-8-årige børn med positive RCT resultater. COMPASS er manualbaseret og velbeskrevet med detaljeret protokol, og omfatter bl.a. 3-timers session med forældreinddragelse, og inddragelse af lærerteam mv.</p> <p>I dette studie udvikles og afprøves en tilpasset version til unge i overgangen til voksenliv, bl.a. ift. overgang fra ungdomsuddannelse.</p>	<p>SEARCH: 9-måneders jobtrænings kursus for unge udviklingshæmmede i deres sidste år af high school, inkluderes i en større virksomhed f.eks. Hospital. De er i praktik og skifter mellem forskellige afdelinger.</p> <p>Tilpasset unge med autisme ved øget struktur og intensitet mht. specifikke ting. Deltagerne fik også Supported Employment under praktikken. En specialist stod for applied behavioral analysis for at øge færdighedsudvikling og adfærdshåndtering.</p>
Effekt/outcome	<p>RCT.</p> <p>Effektmål er 1) selvbestemmelse vurderet på baggrund af Self-Determination Scale, 2) det komprimerede Quality of Life Questionnaire (QoL-Q), og 3) social problem-solving outcomes.</p> <p>Både deltagere og forældre vurderede at de havde forbedret sig indenfor de 3 domæner.</p>	<p>Fokusgrupper m. i alt 40 personer, kun 4 unge med autisme.</p> <p>Bl.a. spørges til employment, educational outcomes and practical skills, transition, key services, timing, key players, goal setting etc. Resultaterne er positive ift. spørgsmålet om 1) adapting the COMPASS model to youth transition to adult og 2) tilfredshed blandt alle involverede og læreres vurdering af anvendelighed af programmet.</p>	<p>RCT.</p> <p>Inkluderede mål: baggrundsplysninger, SIS (standardiseret mål til at vurdere behov for støtte), og ansættelse - hvor, hvor mange timer, løn. 87 pct. af behandlingsmodtagerne var stadig ansat ved 1-års-follow-up sammenlignet med 12 pct. i kontrolgruppen.</p>
Virkning	<p>Positiv udvikling på mål 1 og 2, ingen på mål 3 (kvant)</p> <p>Dokumenteret</p>	<p>Positiv udvikling (kvant)</p> <p>Ikke særligt godt dokumenteret</p>	<p>Positiv udvikling (kvant)</p> <p>Dokumenteret</p>
Implementering	Lettere beskrevet	Ikke beskrevet.	Fagprofessionelle på skole, job coaches mv. gennemfører projektet. Ikke beskrevet nærmere.
Overførbarhed	Ja	Ikke umiddelbart, da det er udviklet til børn 3-8 år og ingen resultater ift. overførsel til gruppen af unge	Ja (med lidt forbehold)

**VIDEN
VELFÆRD**
DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD